Zongora - Pleyel-zongora

Bútorgyűjtemény

Leltári szám:	67.753.1
Gyár / műhely:	Pleyel et Cie zongoragyár (Párizs)
Készítés ideje:	1898
Készítés helye:	Párizs
Jelzés:	118850 (gyártási szám)
Anyag:	ébenfa; elefántcsont; jávorfa (juharfa); sárgaréz
Technika:	aranyozott; faragott; festett; lakkozott /vernis martin/; pácolt
Méretek:	magasság: 101 cm szélesség: 135 cm hosszúság: 197 cm

Ignace Pleyel, aki Joseph Haydn tanítványaként egykor az Esterházy hercegek udvarában is megfordult, korának ünnepelt muzsikusa volt, ám legnagyobb sikereit vállalkozóként érte el. Párizsban alapított zongoragyára számos újítással járult hozzá a hangszer fejlődéséhez és vált az őt követő generációk alatt igazi világmárkává.

A 19. század végén a historizmus jegyében, XVI. Lajos korának stílusában készült neorokokó zongora hangterjedelme hét oktáv. Kereszthúrozású, Erard–Herz-féle kettős kiváltású ismétlő mechanikája van, acélhúrjait öntvénnyel erősített fatőke és öntöttvas keret feszíti. Korpuszának aranyozott külső borítását, illetve fedelének belső oldalát François Boucher modorában festett rokokó zsánerjelenetekkel díszítették. Megrendelője és első tulajdonosa – amint erről a kihúzható jobb oldali gyertyatartó-tálca alsó fakeretén ceruzával írott felirat is tanúskodik – a patinás lengyel főnemesi családból származó Jan Zamoyski gróf volt, akinek felmenői egykor Chopin lelkes támogatói közé tartoztak.

A Pleyel-cég üzleti könyvei szerint a zongora 1898. június 27-én hagyta el a párizsi műhelyt, amikor Zamoyski gróf megvásárolta. Ő 1912-ben, Bécsben Vöttau-i (Bítov, Csehország) várkastélyának teljes berendezésével együtt ezt a zongorát is elárvereztette. A hangszer az 1920-as évek eleje óta budapesti magántulajdonban volt. A modellből csupán néhány darab készült, másik ez idő tájt ismert példánya jelenleg a párizsi Salle Pleyel földszintjén található bemutatóteremben áll. Az Iparművészeti Múzeumban őrzött műtárgy tehát igazi hangszerritkaság, amelynek különleges értékét – a hangszer kvalitásain túl – egyedi volta, valamint a gyár elhagyásának pillanatától a múzeumba kerüléséig nyomon követhető, dokumentált provenienciája is emeli.

Irodalom

- Szerk.: Horváth Hilda, Szilágyi András: *Remekművek az Iparművészeti Múzeum gyűjteményéből. (Kézirat)*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2010. - Nr. 113. (Semsey Balázs)
- a kiállítást rendezte: Batári Ferenc, Vadászi Erzsébet: *Historizmus és eklektika. Az európai iparművészet stíluskorszakai*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1992. - Nr. 92.
- Szerk.: Voit Pál, László Emőke: *Régiségek könyve*. Gondolat Kiadó, Budapest, 1983. - p. 72., 13. kép
- Szerk.: Jakabffy Imre: A hangszergyűjtemény újabb szerzeményei. *Az Iparművészeti Múzeum Évkönyvei XIII*, 1971. Budapest, 1971. - 65-77. (Zlinszkyné Sternegg Mária)

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum